

HAJDUFÖLD

Előfizetési ár helyben és vidéken 1 óra 150 K.
(Egy hónapnál hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el)
Egyes példány hétköznap 6 K, vasarnap 10 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hetfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Összehívják a nemzetgyűlést

A gazdasági helyzet az egységes párt előtt

Budapest, okt. 4. Politikai körökben ma erősen tartotta magát az a hír, hogy a szociáldemokrata párt parlamenti frakciója a folytonosan növekvő drágaság miatt mozgalmat indított a nemzetgyűlés mennél előbbi összehívására. A mozgalom állítólag már túl van a kezdeményezés stádiumán és a szocialista frakció hír szerint máris elegendő aláírással rendelkezik a Ház összehívása iránt benyújtandó kérvényhez.

A kormánynak semmi kifogása nincs az ellen, hogy a nemzetgyűlést egybe hívják, mert a drágaság leküzdését maga a kormány is elsőrendű fontosságú kérdésnek tekinti és nem fogja utját állani egy olyan irányú mozgalomnak, amely a drágaság problémájának a nemzetgyűlés plenuma előtti megvitatását célozza.

Az egységes kormánypárt

szerdán este tartott szokásos megbeszélésén a képviselők nagy számban, mintegy 60-an jelentek meg. A pörthelyiségben megjelent Bethlen István gróf miniszterelnököt a képviselők zajosan megéljenzték. Az est folyamán bizalmas megbeszélés alakjában főleg gazdasági kérdések kerültek szóba.

A gazdasági helyzet

A miniszterelnök az általános gazdasági helyzetre vonatkozólag hozzá intézett kérdésekre válaszolva azt a reményét fejezte ki, hogy a gazdasági helyzet különösen valutaris szempontból az év vége felé javulni fog. Ezt a reményt arra alapozza, hogy az export, amely július hónapban megszűnt, most újra megindul és az év vége felé, de különösen december havában fokozódni fog. Főleg az állatkivitelnél várható emelkedés, mert az országos takarmányhiány miatt a gazdák állatállományuk egy részét kénytelenek lesznek eladni. A miniszterelnök megemlítette, hogy intézkedés történt a közmunkáknak a lehető legnagyobb mértékben való megindítására és sok ember fog munkaalkalomhoz és keresetjéhez jutni.

Gróf Széchenyi Viktor aggodalmát fejezte ki amiatt, hogy miután az 1000 holdas nagy birtokokra a természetben való vagyonszállás kivételével már megtörtént, a földbirtokok azokat a földeket, amelyeket erre a célra szántak, már nem művelik meg, viszont az igényjogosultak még nem kapták meg ezeket a földeket s így ők sem művelhetik meg. Ilyen módon az ország szántó területének nagyrésze műveletlen marad.

Schandl Károly válaszában kijelentette, hogy az országos földbirtokrendező bíróság, valamint a földművelésügyi miniszter részéről utasítás ment a gazdasági felügyelőkhoz, hogy minden egyes esetben,

ahol különösebb nehézségek nem mutatkoznak, a bírói eljárás végleges befejezéséig, ideiglenesen bocsássák át a földeket az igényjogosultak birtokába. A földművelésügyi miniszter a maga részéről a Központi Hitelszövetkezetet is felhívta, hogy ilyen esetekben lehetőleg földbirtokszövetkezetekbe tömörítsék az igényjogosultakat, mert így látja leginkább biztosítottak a gazdasági érdek érvényesülését is. Minden intézkedés megtörtént, hogy ezek a területek is megműveltesse.

Mérnöki kamara

Ezután Herman Miksa szóba hozta az ismert Goldberger féle esetet.

A miniszterelnöknek e tekintetben az volt a véleménye, hogy ezt a kérdést nem politikailag, hanem gazdaságilag kell elintézni. Felhívta a képviselőket, hogyha ilyen, vagy hasonló esetről értesülnek, azt hozzászólják a kormány tudomására, amelynek megfelelő eszköze van arra, hogy intézkedjen. Ezzel kapcsolatosan a miniszterelnök bejelentette, hogy a mérnöki kamaráról szóló törvényjavaslatot minden valószínűség szerint még ez év folyamán a nemzetgyűlés elé fogják terjeszteni.

A borkivitel

Az eszmecsere folyamán Héjy Imre felhívta a miniszterelnök figyelmét arra, hogy a Balaton mentén, de különösen az ő kerületében a földmunkások legnagyobb része szőlő-

termeléssel foglalkozik vagy szőlőtermelésnél van alkalmazva. Az idén azonban nem tudtak a szőlőtermelésnél végzett munkával megfelelő keresetre szert tenni, úgy, hogy most a legnagyobb aggodalommal néznek az idei tél elé.

A miniszterelnök ezzel az esettel kapcsolatban megjegyezte, hogy a közeljövőben az *előállamokkal megkezdendő tárgyalásoknál különös figyelmet fog szentelni a borkivitel hatóság megoldására*. Egyben megemlítette, hogy erre a kérdésre a népjóléti miniszter figyelmét is fel fogja hívni.

Végül a párt elhatározta, hogy a jövő hét szerdáján drágasági és valutavitát fog tartani.

A Keresztény Nemzeti Egység Pártja

szerdán este Hegyeshalmi Lajos volt kereskedelmi miniszter elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezlet kimondta, hogy a nemzetgyűlés összehívását nem tartja szükségesnek, ellenben kéri a kormányt, hogy a drágasági bizottságot hívja össze, azon sürgősen tegyék meg mindazokat a javaslatokat, amelyek a fokozódó drágaságot megállítani képesek.

Felhívja továbbá a párt a kormány figyelmét arra, hogy a legérélyesebben nyuljon bele a sajtókérdésbe és a napról-napra szaporodó sajtóizgatásoknak vessen véget. Felhívja továbbá a párt a kormányt, hogy a pénzügyi intézkedéseknek azt a részét, amely a drágaságra befolyással bír, különös figyelemmel tegye meg.

Parasztdiktatura Bulgáriában

Budapest, okt. 4. A világháború lefolyása után Bulgária is keresztül ment azokon a szomorú megpróbáltatásokon, amelyeken Németország és Magyarország. A nép a vezetőket tette felelőssé a háborúért és annak elvesztéséért.

Lemondásra és menekülésre kényszerítette Ferdinánd cárt, elfogatta és törvényszék elé állította a felelős minisztereket és Radoszlavov volt miniszterelnököt fegyveres börtönök székelték végig kísérni Szófia utcáin ma is, ha börtönéből a törvényszékre viszik kihallgatásra.

Bulgáriában a forradalom alatt a polgári pártok és birtokos osztályok teljesen elvesztették minden hatalmukat s a politikai hatalom a földmunkások kezébe került, akik a kommunistáktól nem állnak távol. Az elkéseredett nép nemcsak a most lefolyt világháború állítólagos okozóinak megbüntetését követeli: a földmunkásoknak nemrégiben tartott országos kongresszusa az 1912-es Gesov kabinet vád alá helyezését is követelte, mert a szerb-bolgár hadüzenetkor nem akadályozta meg a háború kitérését és követelte a Ma-

linov-féle kabinet tagjainak letartóztatását is, mert a világháború befejeződése után ez fékezte meg a bolgár forradalmat.

Bulgáriában a józan művelt nacionalista társadalom a földmunkások terrorja alatt él, az országot belső viszályok gyöngítik, pedig az egységre, összetartásra, erőre soha nem volt nagyobb szüksége, mint most, amikor Kemal győzelmével számára is elérkezett a kedvező alkalom, hogy a békeszerződésekkel megnyirbált ország egységét és a Balkánon elvesztett vezetőszerpét visszanyerje.

A polgári pártok rendkívül elvannak keseredve a földmunkások terrorja és a volt miniszterek letartóztatása miatt. A legutóbbi tirnevoi parasztkongresszus alkalmával véres összeütközések is voltak a földmunkásság és polgárság között, amely alkalommal több volt minisztert: Malinovot, Todorovot, Madzsarovot, Ganevet és Danaplovot letartóztatták és börtönre vetették. Madzsarovnak és Todorovnak megelőzőleg a megvadult tömeg levágta a szakállát.

A helyzet mindenesetre nagyon fe-

szült: Boris cár a polgári pártokkal tart, míg Stambulinszki miniszterelnök a földmunkáspártra támaszkodva kormányoz. Jövőhetetlen hibát követne el Bulgária, ha most, amikor az antattal szemben követhetné Kemal példáját, erejét belső viszálykodásokban emésztene el.

A fascisták Bozenben

Innsbruck, okt. 4. A „Neueste Zeitung” jelentése szerint a fascista párt igazgatósága vasárnap Bozenből táviratot intézett Facta olasz miniszterelnökhöz, amelyben azt követelik, hogy a kormány a terület olaszságát határozott támogatásban részesítse és azt kérdezi a kormánytól, hogy vajjon mától kezdve az olasz törvények feltétlen tiszteletbentartását követeli-e, hogy a közhatalóságokkal való érintkezésben az olasz nyelv használata kötelezővé legyen.

A szabadkőművesek

Budapest, okt. 4. Az egyik reggel megjelenő lap „A magyar kormány, a népszövetség és a szabadkőművesek” címmel hosszabb cikkben foglalkozik Reversion tanárnak, a svájci szabadkőműves páholy főmesterének budapesti látogatásával és ebből az alkalomból a jól informáltság látszatával tendenciózus valótlanosságok egész tömegét sorakoztatja fel. Nem felel meg a valóságnak az, hogy a magyar kormány a magyarországi szabadkőművesek támogatását kérte abban a tekintetben, hogy Magyarországnak a népszövetségbe való felvételi kérelmét támogassák.

Ugy látszik, az illető újság minden eszközt jónak lát arra, hogy a kormányt és annak tagjait a közvélemény előtt ferde színben állítsa be. Egyik nap azzal vádolja meg a kormányt, hogy az ébredőkkel paktál, a másik nap pedig a szabadkőművesekkel akarja hirbe hozni. Ez az eljárás mindenesetre jellemző arra a sajtóetikára, amivel ezt az újságot írják.

Az állatkivitel

Prága, október 4. A „Pravo Lidu” cikket közöl arról, hogy a Magyarország részéről életbeléptetett állatkiviteli tilalom nagy mértékben csökkentette a prágai vásár felhozatalát. Prágában ma egyedül a románok, jugoszlávok és dánok vannak képviselve az állatvásáron. Ez az állapot a hus árakat nagy mértékben felhajtotta, amiért is nevezett lap azt követeli, hogy a kormány lépjen érintkezésbe a magyar kormánnyal a tilalom megszüntetése tárgyában.

42 millió Debrecen földadója

A földadó törvény életbelépésével nehéz helyzetbe került Debrecen város is, hogy miként fizesse ki földbirtoka után — amely elég tekintélyes — a földadót, illetőleg a földadótörvény értelmében fizetendő összeget.

A városnak ugyanis az eddigi egymilliárd korona helyett 42 milliót kell földadó címén fizetni.

A városi tanács tegnap délelőtti rendkívüli ülésén úgy határozott, hogy a földadó fejében fizetendő óriási összegből származó terheket a városi földek bérlőire hárítja át, amennyiben erre neki a törvény jogot ad.

Erre vonatkozólag a város nevében a gazdasági ügyosztály részletes tárgyalásokat fog folytatni a bérlőkkel.

A legközelebb összehívandó közgyűlés elé pedig olyan javaslatot fog terjeszteni a tanács, miszerint a munka lefolytatására és a vitás kérdések eldöntésére egy szakbizottságot küldenek ki. Ugyancsak kimondta a tanács, miszerint szükséges-

nek tartja, hogy a városi földek osztályokba sorozása idején felmerült igazságtalanságokat és sérelmeket most a földadó kapcsán helyesbíteni kell.

A Duna-szabályzat

Budapest, okt. 4. A Dunára vonatkozó szabályzat megállapítása tárgyában létrejött egyezményt Belgium, Franciaország, Nagybritannia, Görögország, Olaszország, Románia az SHS királyság és Csehszlovákia, valamint Németország, Ausztria, Bulgária és Magyarország megerősítették.

Mint a MTI jelenti, a kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében ez az egyezmény a megerősítő okiratok letételéről készült jegyzőkönyv lezárása után 3 hónap múlva vagyis e hó 1-én életbe lépett. Ebből az alkalomból a kormány közlése az egyezménynek és az ahhoz tartozó jegyzőkönyvnek francia eredetű szövegét és hivatalos magyar fordítását.

Bezárják az összes egyetemeket.

Numerus clausust a külföldi okleveleknél is

Budapest, okt. 4. A tudományegyetem hatalmas ifjúsági szervezete, a Turul bajtársi szövetség budapesti Attila helyi szervezete még a tegnap esti órákban vezértanácsi táborozást tartott, amelyen egyhangulag kimondták, hogy a Pazmány Péter tudományegyetem és az összes budapesti főiskolák hallgatói teljes mértékben szolidaritást vállalnak a műegyetem ifjúságával.

A műegyetem ifjúsága ma délelőtt küldöttségileg kereste fel a kereskedelmi minisztert, akinek távollétében őket Törvényszabó tanácsos fogadta és biztosította az ifjúságot, hogy ha tényleg megtörtént a sérelem egy magyar mérnökkel, a kereskedelmi miniszterium

meg fogja találni a módját a retorzióknak. Együttal tudomásul adta a küldöttségnek, hogy a mérnöki kamarák megszervezéséről a kereskedelmi miniszter a nemzetgyűlés összehívása után rögtön be fogja terjeszteni törvényjavaslatát.

Klebsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter értesítést küldött a műegyetem segítő egyesülete elnökségéhez, hogy a holnap délelőtti órákban kívánja fogadni az egyetemi ifjúság küldöttségét.

Ma délután a Turul Bajtársi Szövetség Attila szervezete összes egyesületeinek vezérségeit táborozásra hívta össze, amelyen elhatározták, hogy a tudományegyetem és az összes budapesti főiskolák kapuit hol-

nap reggeltől bezárják és mindaddig zárva tartják, amíg határozott ígéretet nem kapnak abban az irányban, hogy a nemzetgyűlés összehívása alkalmával rögtön be fogják terjeszteni a nostrifikálásra vonatkozó törvényjavaslatot.

A vidéki egyetemek és főiskolák megkeresésére a Turul bajtársi szövetség táviratilag utasította a debre-

eni és szegedi helyi szervezeteit hasonló állásfoglalásra.

Kétszer 24 óra sem telt bele és ime a 25-ezer főnyi keresztény magyar egyetemi hallgatóság hatalmas zárt frontban sorakozott fel a keresztény nemzeti gondolat s ezzel együtt saját jövőjének megvédése érdekében. Az ifjúság mar megcsinálta a koncentrációt.

Bizalmas mudániai tárgyalás

London, október 4. Konstantinápolyi francia és angol forrásból származó hírek szerint a mudániai értekezlet munkája kielégítő mértékben halad. A török nacionalisták elfogadták a szövetségesek jegyzékének alapelveit. Ismed pasa újabb parancsot intézett csapataihoz, hogy az összeütközéseket kerüljék.

London október 4. Venizelosz lord Cursonnal folytatott megbeszélései során azon iparkodott, hogy a görögöknek Tráciából való kivonulását a lehetőség szerint késleltessék, a brit kormány azonban ezt a javaslatot elutasította.

Páris, október 4. Franklin Boulton — Hamid bég, az angorai kormány konstantinápolyi képviselője kíséretében — Mudániába érkezett.

Angora, okt. 4. Az angorai nemzetgyűlés követelte a szultán lemondását. A szultán már meg is tette az első lépést, hogy az államügyek vezetését a nemzetgyűlésnek átengedje. A párisi és római török képviselőknek ugyanis azt az utasítást adta, hogy irattárakat szolgáltatassak át az ottani kemalista képviselők kezébe.

Konstantinápoly, okt. 4. A mudániai értekezleten egyetlen egy sajtóképviseelő sem vehet részt. A nagy hadiszállás, ha ezt szükségesnek tartja, maga fog kommunikéket kiadni.

A helyzetet a mudániai értekezlet ellenére még mindig nem lehet tisztázottnak tekinteni. Az angol kormánynak az az álláspontja, hogy a törököknek ki kell üríteniök a csanakai semleges zónát. Minden más magatartás lehetetlen, ha csak Anglia

hajlandó nem lenne átengedni a törököknek a tengerszorosokat. Csak nélkül az angol flottának el kellene hagynia a Dardanellákat. A kemalisták még mindig nem engednek az angol követeléseknek s így az értekezlet meghiusulása elkerülhetetlennek látszik.

London, okt. 4. A szovjetkormány jegyzékét intézett az angol kormánynak, amelyben tiltakozik az ellen, hogy az angol flotta blokádot alátámasztja a Boszporust és a Dardanellákat. A Reuter-iroda ezzel kapcsolatban illetékes helyről azt az értesítést kapta, hogy blokádot elrendeléséről szó sem volt.

London, okt. 4. A „Daily Express” azt állítja, hogy Harrington tábornok bizonyos körülmények között hajlandó volna fontolóra venni azt a tervet, amely megengedi a törököknek, hogy átkeljenek a szövetségesek ellenőrzése mellett a Marmará-tengeren és egyidejűleg szintén a szövetségesek ellenőrzése mellett keresztülvonuljanak a semleges zónán, hogy csak a görögökkel álljanak szembe.

Belgrád, okt. 4. A „Dnevnik” hozzánk érkezett legutóbbi száma arról számol be, hogy Vaszics tábornok előterjesztésére a kormány egy milliárd új hitelt kér a parlamenttől. — Ezt az óriási összeget fegyverkezésre és a hadsereg élelmezésére akarja a kormány fordítani.

Varsó, okt. 4. A sajtó értesülése szerint a lengyel kormánynak a közel-Keleten való beavatkozása nemcsak joga, de a Romániával kötött szerződése értelmében, amely Lengyelországnak a Fekete-tengeri ki-

P. Ábrahám Ernő

Debrecen és ősi kollégiuma évszázadok alatt sok tehetséget bocsátott szárnyra, kik a tudományos és szépirodalom terén dicsőséget szereztek és halhatatlanná tették nevüket. A nyughatatlan lángész: Csokonai Vitéz Mihály, a tudós katona Fazekas Mihály, a nagy fűvész Diószegi, a Révészok, Szoboszlai Papp István, a Könyves Tóthok, Nagy Imre stb., valamint az újabbak közül Szabolcska, Farkas Imre és a Bokréta tagjai mind a mi fiaink, akiket ha dicsőség ér, úgy érezzük, hogy abból Debrecennek is jut valami.

Debrecennek fia az újabb írói generáció egyik legtehetségesebb tagja: P. Ábrahám Ernő is, aki azért is áll szívünkhöz közel, mert előszere-ttel választja témáit Debrecen mult-jából. Senki tökéletesebben meg nem rajzolta a mult század debreceni polgárát, életét, lelki világát, mint ő, aki anyai ágról maga is vér az ő vérből. Bús Király tiszteletet parancsoló és mégis oly igen rokonszenves alakját ő tette ismertté országunkra.

A nyughatatlan vérű ifju hamar elkerült Debrecenből és hol a külföldet kóborolta be, hol valamelyik fővárosi lap szerkesztőségében írta a kutyanyelveket. Hosszabb ideig volt munkatársa a Budapesti Hir-

lapnak s ő is egyike azoknak, akikkel a nagy Mester: Rákosi Jenő el szokott dicsekedni, mint az ő „fel-felédésével”. Utjait nyitott szemmel járja. Bámulatos képességgel lát meg jellemző apróságokat, s amit tekintete felfog, a szíven bocsátja keresztül, ezért olyan meghatóak és szívhez szólók rajzai.

Az a nagy népszerűség, mely az Ábrahám Ernő írásait fogadja, magyarázza meg azt, hogy a kiadók is szívesen foglalkoznak vele. Az idén karácsonyig három új kötet jelenik meg a kitűnő tollú írótól. Az egyik mesekönyv: *Tengerke*, mely három szokatlanul hosszú mythikus mesét tartalmaz. Ez lesz a legszebben kiállított magyar mesekönyv. Az „Oriens” cég adja ki és mintegy száz rajz és néhány színes kép is készült hozzá. Különböző amatőr-kiadásokat is csinálnak belőle. A másik *Paprika Jancsi, Cilinder Bandi és Lisztes Miska kópéságai*, szintén képekkel. A harmadik kötet: *Bús Király*, elbeszélés-sorozat.

Ugyancsak az „Oriens” adja ki husvétkor a kéziratban már kész nagy mesekönyvet: az „*Arany föld*” t, melyben négy hosszú mythikus mese lesz. Ezenkívül megbízást adott magyar népmesék átírására s ezeket angol, francia, német, olasz és spanyol nyelven fogják kiadni

diszes kiállítású kötetekben. Ezek fogják a Nyugaton felfedni a magyar néplélek mélységeit s bizonyára hozzá fognak járulni a magyarság iránt való érdeklődés és rokonszenv felkeltéséhez.

Mindezeket kívül pedig a Nemzeti Színháznál előadásra vár Ábrahám-nak egy darabja: az „*Isten vára*”, négy felvonásos mysterium, lényegében tragédia. A darabról Gárdonyi és más nagy írók a legkedvezőbben nyilatkoztak, Hevesi pedig, a Nemzeti Színház igazgatója, valóságos elragadtatással beszél róla s szívesen tartja Hoffmannsthal és hasonló külföldiek mysteriumainál. Ki is jelentette, hogy az Ábrahám-darabot olyan előadásban, rendezésben, kiállításban s olyan ünnepélyes formák között fogja a közönség elé vinni, amilyenben magyar darabot még nem mutattak be. A diszleteket a Gordon Craig-féle misztikus stílus mintájára tervezteti az igazgató. Magát a darabot részben régi egyházi munkákból összeállított zene festi alá, de új zenét is komponál hozzá egy neves zeneszerzőnk.

A bemutató a jövő év nagyhatén lesz, amit színházi ünnepé fog avatni, hogy emellett a nemzeti színházi grandiózus bemutatás mellett ugyanakkor hozza ki az Opera is főseményét: Parsifalt. Ábrahám da-

rabjának emelkedett szelleme, a benne rejlő mélységes tragikum pompásan fog illeni a husvéti hét hangulatához.

A két bemutatóra meghívják a külföld legnevesebb színházi embe-reit. Mint érdekességet jegyezzük fel, hogy az Ábrahám darabjának Amerikában és Kanadában való előadói jogát, filmre pedig világjogát már is lekötötte a Bory Osso színházi ügynökség, newyorki francia világcég, mely idáig csupán francia darabok plasztirozásával foglalkozott. Legtöbb francia darab e cégen keresztül tette meg amerikai körutját. A darabot az ügynökség most fordíttatja angolra...

Igy kél a debreceni öreg kollégium fiának neve szárnyra, hogy a földteke másik felén is dicsőséget és elismerést szerezzen a magyar szellemnek.

A színpad a leggrandiózusabb szónoki pódium, mely a művészet ellenállhatatlan varázsával hat.

Becsüljük meg a magyar Génusz felkentjeit, kik a művészet fegyvereivel hódítják meg a világot.

Szeretettel figyelve kísérik Debrecen szülöttjének egyenes vonalban merészen felfelé törő pályáját s örömmel jegyezzük fel sikereit.

Komlóssy Imre.

kötökben bizonyos jogokat biztosít, kötelesege is. A lengyel kormány ezt közölte Csicserin neppbiztossal is annak legutóbbi varsói tartózkodása idején.

A lengyel kormány ebben a kérdésben azonban csakis Franciaországgal egyetértőleg akar eljárni.

Berlin, okt. 4. Irregularis csapatok Csataldzásánál ma megtámadtak egy görög előőrsöt.

Véget ért a szabósztrájk

A több nap óta tartó szabósztrájk tegnap véget ért, amennyiben a tegnap délelőtti békéltető tárgyalás eredménnyel végződött.

A mértékutáni szabóság munkásai 50 százalékos emelést kaptak, amely október 5-én lép életbe s négy hétig tart, amelynek leteltével a debreceni szabómunkások a budapestiekkel fognak egyenlő fizetést kapni.

A konfekció munkások a budapesti munkásokéval egyenlő bért kapják. A vásári szabóság külső munkásai bérét 45, belső munkásokat 55 százalékkal emelték fel.

Itt két szabómester Trattner Sándor és Trattner Dezső kijelentették, hogy ők csak 5 százalékkal kevesebb javítást adnak munkásaiknak. Ebben a két üzemben a munkások nem veszik fel a munkát, a többi üzemben ma reggel állanak munkába.

Párbalyozók a bíróság előtt

Tegnap délelőtt két párbajozó tisztviselőt vont felelősségre a debreceni kir. törvényszék Ujjalussy József elnöklete alatt működő büntető tanácsa. Ugyanis Inczédy Lajos dohánygyári tisztviselő és Kerekes György állampénztári tisztviselő a múlt év augusztus havában összehozták, amelynek lovagias folytatása lett.

A segédek Dubrovzky Emil, Papp Sándor Inczédy részéről és Barta János, Jurokovszky György Kerekes képviselőtében pisztolypárbajban állapodtak meg egyszeri golyóváltással, 30 lépés távolságból, öt lépés avanszal. Párbajorvosok voltak dr Kovács és dr Józsa.

A párbaj a nagyérdemi katonai lövőteremen folyt le. Inczédy lövése nem talált, míg Kerekes golyója Inczédy állán ment keresztül, aki több heti gyógykezelés után épült fel sebeitől. Párbajvétség miatt tegnap vont felelősségre a bíróság Kerekes és Inczédyt, akik a párbaj után kibékültek s most is a legjobb egyetértésben jelentek meg a bíróság előtt. A vádat Mező Sándor dr kir. ügyész képviselte, míg a védelmet Sz. Nagy Samu ügyész látta el.

Mező Sándor a vádlottak megbüntetését kérte, míg a védő azt fejtette, hogy a vádlottakat tartalékos tiszti rangjuk kötelezte a párbajra, mert ellenkező esetben megfosztották volna őket tiszti rangjuktól, mi pedig rájuk nézve erkölcsi halált jelentene.

A bíróság párviadal vétsége miatt Kerekes 8 napi, Inczédyt 5 napi államfogházra ítélte, akik megnyugodtak az ítéletben, az ügyész szintén, így az jogerőssé vált.

— **Ösztöndíj.** A kultuszminiszter a francia kormány részéről magyar főiskolai hallgatók számára rendelkezésre bocsátott 8 franciaországi ösztöndíj egyikét Molnár András Tisza-egyetemi bölcsészeti hallgatónak adományozta.

A vidéki színészet megmentése

A válságba került vidéki színészet helyzetén pozitív segítés a tegnapi napon sem történt, sőt az Országos Színész Egyesülethez — mint budapesti tudósítónk jelenti — egyre érkezőnek a jelentések a vidéki színházak bezárásáról. Így tegnap érkezett meg Andor hódmezővásárhelyi, Marházy bajai — pécsi és Palagyi szegedi direktor távirata, melyben mindnyájan színházuk bezárasát jelentik.

Bár pozitív eredménye a tegnapi napnak sem volt, mégis két jelentős nyilatkozat is történt. Az egyik az Országos Színész Egyesület elnökségének a nehéz helyzetben eléggé nem dicsérhető állásfoglalása, melyet Szilágyi Vilmos elnök körtáviratban tudatott az összes társulatokkal. E szerint az előadásokat a legnagyobb áldozatok árán is folytatni kell, mert a színészegyesület nem akar kulturbotrányt, csak a színészet megmentését kéri.

A másik jelentős tény Klebersberg Kunó gróf kultuszminiszternek a sajtó előtt tett nyilatkozata, melyben kijelentette, hogy a kormány minden tőle telhetőt el fog követni a vidéki színészet érdekében: a végleges adó fizetése alól felmenti a társulatokat, az ügyeleti díjakat mér-

séli és kedvezményes utazást engedélyez. Egyben hangsúlyozta azt is, hogy az állami támogatás magában véve nem elég, hanem s színházak közönségének is meg kell hozniok a maguk áldozatát színházi kulturájuk integritása érdekében.

Debrecen város részéről ugy lát-szott, ez a jóindulat meg is volt a tanácsban és a színházi bizottságban a Csokonai-színház iránt, mert a Kardoss Géza igazgató által kért segélyt mindkét fórum megadhatónak találta s úgy volt tervezve, hogy a kérés partoló javaslattal még tegnap délután a jog és pénzügyi bizottság, ma délelőtt pedig rendkívüli közgyűlés elé került volna.

A jog és pénzügyi bizottságot azonban csak szombatra, a rendkívüli közgyűlést pedig a jövő hét egyik napjára hívják csak össze s így a Csokonai-színház válsága még mindig nem nyert megoldást.

A Csokonai-színház előadásait azonban ennek ellenére is folytatja a direktció a ma esti premierrel, abban a reményben, hogy a jog- és pénzügyi bizottság és a közgyűlés is épen olyan megértő álláspontra fognak helyezkedni a Csokonai-színházzal szemben, mint a tanács és a színházi bizottság.

Október hatodika

A debreceni magy. kir. Tisza István tudományegyesület jogi karának „Verbóczy” Bajtársi Egyesülete október 6-án délelőtt fél 11 órakor a vármegyeház dísztermében az aradi 13 vértanu halálának évfordulója alkalmából gazdag programmal nagyszabású emlékműnépélyt rendez, amelyre Debrecen város hazafias közönségét ezúton hívja meg a Vezérség.

Az ünnepélyen részt vesznek a kollégiumi kántus és a debreceni katonai zenekar is. A fiatal debreceni egyetemi egyesületnek — amelynek egyébként ez az első nyilvános szereplése — bemutatkozása igen sikerültnek ígérkezik s a megyeház dísztermét minden valószínűség szerint teljesen meg fogja tölni Debrecen város közönsége.

A részletes műsor a következő: 1. Himnusz. Énekli a kollégiumi kántus. 2. Hanka Tibor: Feltámadunk. Szavaltja Radetzky László daru bajtárs. 3. Részlet a „Lo-hengrin” operából. Előadja a katonai zenekar. 4. Ünnepi beszéd. Tartja Hanka Tibor „Verbóczy” alvezér. 5. Nemzeti hiszekegy. Énekli a kollégiumi kántus. 6. Liszt Nándor: Masnak lesz Mohács. Szavaltja Dobray Endre levante bajtárs. 7. Részlet a „Parasztbecsület” operából. Előadja a katonai zenekar. 8. Szózat. Énekli a kollégiumi kántus.

HIREK

1922 október 5. (Csütörtök)

Prot.: Aurel. Kath.: Piacid.
A Meteorológiai Intézet időjárás-jelentése: Változékony idő, helyenként, inkább csak keleten esővel és lényegtelen hóvaltozással.

Csokonai-színház este fél 8 órai kezdettel „Sárga keztü”, dráma 4 felvonásban. C) bérlet. Bemutató előadás.

A Szent Erzsébet nőegylet vasasztmányi ülése d. u. 4 órakor.

A volt 39. gyalogezred bajtársi összejövetele este fél 9 órakor az Angol Királynőben.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 8 órától este 8-ig.

A gyógyszerárak közül éjjeli inspektort tartanak: Kossuth (Piac-utca 30), Nap (Piac-u. 3), H. Rakóczy Ferenc (Külső-vásártér 2), Nador (Szent Anna-utca 66), Csokonai (Mester-u. 43), Remény-ség (Csapó-u. 22).

— **Adományok a debreceni újság-írók segélyalapjára.** A debreceni újságírók segélyalapjára az alábbi újabb adományok érkeztek: A Debreceni Kereskedelmi Csarnok 10,000 korona, Frank Sándor 1000 korona, Kiss Gábor 1000 korona.

— **A volt svéd miniszterelnök a Kormányzónál.** Budapestről jelentik: A Kormányzó október 2-án hétfőn kihallgatáson fogadta Arfid Lincmann tengernagyot Svédország volt miniszterelnökét. A svéd államférfiut dr Bayer Krucsay Dezső budapesti svéd kir. konzul mutatta be.

— **December 14. osztályon is utazhatnak.** A közelmúltban több ízben megcáfolták azt a hírt, hogy a IV. osztályú kocsiknak a vasuton való rendszeresítését rövidesen megvalósítják. Mint most jó forrásból értesülünk, a budapesti Mav. műhelyekben már nagyban folyik a IV. osztályú kocsik berendezéséhez szükséges padok készítése. Ertesülésünk szerint, amint a megfelelő számú padok elkészülnek, nem lesz semmi akadály a IV. osztályú vasuton való rendszeresítéséhez. A negyedik osztályú kocsik tulajdonképeu közönséges vagonok lesznek, amelyekbe pusztán padokat állítanak be. Most már bizonyosra vehető, hogy december elsején a negyedik oszt. vasuti forgalom megindul.

— **A Verbóczy bajtársi egyesület** október 6-án délelőtt fél 11 órai kezdettel a 13 aradi vértanu halálának emlékére a Vármegyeház dísztermében gyászünnepélyt rendez, amelyre az érdeklődőket ez uton hívja meg a vezérség.

— **Póthitel a köztisztasági vállalatnak.** A köztisztasági és fuvarozási vállalat bizottságának tegnap délelőtti ülésén foglalkoztak a vállalat póthitelének kérdésével. Ugyanis a vállalatnak a fokozódó drágaság miatt ez év végéig még egymillió 800 ezer korona póthitelre van szüksége, mert máskülönben nem képes a lovak számára szükséges abrak beszerzésére sem. A póthitelre vonatkozó számadatokat a bizottság tudomásul vette.

— **Hentes szakosztályi ülés.** A hentesmester urakat tisztelettel meghívom péntek délután 6 órakor az ipartestület termében tartandó szakosztályi ülésre. A tárgyak fontosságára való tekintettel kérem pontos megjelenésüket. — Szűcs Béla szakosztályi elnök.

— **Rossz dinnyevásárt csinált...** A múlt évben Szondy Józsefné 60 éves kofától a Pavillon-laktanya előtt egy katona dinnyét vásárolt, aki drágállotta a dinnyét s társainak azt mondta, hogy ez valóságos rablás. A kofa rögtön visszavágott: — A Horty katonák a rablók, mikor bejöttek elrabolták az emberek pénzét. Az asszony kijelentését hallotta Szentgály Jenő őrnagy is, aki feljelentette a hadsereggyalázó kofát. Szondyét tegnap vonta felelősségre a törvényszék s a perbeszéd után rágalmazás miatt 3500 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Zoro wa Huru.**

— **Véget ért a nyári szünet a törvényszéken.** A debreceni kir. törvényszék nyári szünete tegnap véget ért. Ujjalussy József büntetőtanácsa, szabadsága letelével, újra megkezdte működését. Hétfőn, szerdan, pénteken az Ujjalussy József elnöklete alatt működő, kedd, esütörtök, szombaton a Visky Sándor dr elnöklete alatt működő büntetőtanács fog tárgyalni.

— **Zoro wa Huru.**

— **Kézrekerült tolvaj cseléd.** Nagy Magdolna, aki Hercz Imréné, Miklóss-utca 15. szám alatt lakó csendőrszázados feleségénél szolgált, gazdájától nagymennyiségű ruhaneműt ellopva megszökött. A rendőrség tegnap kézrekerítette a tolvaj cseléd-lányt, aki töredelmes beismerő vallomást tett. Átkísérték az ügyészség fogházába.

— **Zoro wa Huru.**

— **NAPSUGÁR októberi vagyongörgető arverésére mindenemű használati, berendezési, ruházati cikk, butor, mütagy, régiség, ékszer stb állandóan beadható délelőtt 9—2 ig Piac-utca 10, I. em. (Telefon 10—10.)**

— **Segedmunkások felvétele.** A pécsi m. kir. IV. honv. vonatosztagnál 15—18 éves fiúk segédmunkára felvétetnek. Azok a 15—18 éves szülőitlen hadiárva, vagy menekült árva, kik ezen állás elnyeréséért folyamodni óhajtanak, részletes felvilágosítás végett jelentkezzenek a Hadigondozó Népirodában, Szent-Anna-utca 12. sz. a.

— **Székeltyöldön már havazik.** Mint brassói jelentések adjak hírül: Csikmegyében az idén korán beállott a tél. A csiki hegyeken, a Hargittán és a balánkabányai hegyeken az utóbbi napokban sűrű pelyhekben esett a hó és vastag hóréteg borítja a csiki és háromszéki hegyeket.

Színház

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Sárga keztü. C) bérlet.
Péntek: Elnémult harangok. A) bérlet.
Szombat: „Hollandi menyecske. (Tisztviselő-est)
Vasárnap d. u.: Hollandi menyecske.
Vasárnap este: Szerencsetánc.

Színház és mozgószínházak közleményei:

Ma este megnyílik a színház! Szinre kerül a „Sárga keztü”. Bakonyi Károly ez izgalmas drámájában Halassy Mariska lép fel, partnere Rubinyi. Ez alkalommal mutatkozik be az új lyrai szerelmes: Szarvas Sándor. A többi szerepeket László Gyula, Unger és Szigeti játszik. C) bérlet.

Uránia. Csütörtökön A 4 ördög gyönyörű cirkusz dráma, Gyermekablók kalandor regény. Péntektől vasárnapig Eltűnt angyal, egy gyermek kalandjai.

Jön! Az égő autó.
Saskeselyű, dráma 5 felvonásban és Dollár kisasszony, végjáték 5 felvonásban ma utoljára az Apollóban.

Jön! Az égő alagut
Zoro wa Huru egy afrikai farmer viszonz-
 tagságai az őserdő mélyén hét felvonás-
 ban az Apolló pénteki szenzációja.

SPORT

A MOVE—Debreceni Sport Egylet országos atletikai versenye vasárnap délután 2 órai kezdettel lesz a DVSC—DMTK Diószegi-uti dohán-
 gyár melletti sporttelepén a követ-
 kező versenyszámokkal: 400 és 1500 méteres síkfutás, 10x100 mé-
 teres és 200x200x400x800 méteres
 stafétafutás, 110 méteres gátfutás,
 3000 méteres gyaloglás, magasugrás,
 távolugrás, súlydobás, gerelyvetés.
 Előnyversenyek: 100 méteres sík-
 futás, rudugrás, diszkoszvetés, hár-
 masugrás. Bár a nevezési zárat ma
 jár le, máris számtalan nevezés jött
 a budapesti, debreceni és a jobb at-
 léta gárdával rendelkező vidéki egye-
 sületektől, akiknek küzdelme szép
 versenyt fog eredményezni. Jegyek
 előre válthatók Springer József
 könyvkereskedésében (Főposta mel-
 lett).

Döntöttek a VAC—MTK ügyben. Az MTK
 tudvaleg azzal a beadvánnyal fordult
 az MLSZ-hez, hogy a vasárnapi vereke-
 déssel félbeszakított mérkőzést igazolják
 az ő javára, bár 2:1 arányban elvesztette.
 Az intézőbizottság soronkívül foglalkozott
 az ügyvel és elutasítván az MTK javas-
 latát, a bíró valómása alapján elhatározta,
 hogy a mérkőzésnek még hátralevő 28
 percét péntek délután 4 órakor kell lejá-
 títani a Hungária uti pályán. Ezen a pót-
 mérkőzésen közönség nem lehet jelen,
 csak mindkét részről 10—10 előre megne-
 vezett egyes. A mérkőzést a I. féldő 17.
 percében megítélt 11-es büntető rúgással
 fogják kezdeni.

DTE—DKASE bajnoki mérkőzés
 lesz vasárnap a nagyerdei sporttele-
 pen. A két rivális küzdelmét nagy
 érdeklődés előzi meg s a bajnokság
 további sorsára erős kihatással bír.
 Mindkét egyesület igyekszik lege-
 rősebb csapatát szerepeltetni. Több
 bajnokmérkőzés vasárnap nem is
 lesz. Délután a vasutas pályán a
 DEAC ifjúsági—DVSC ifjúsági ját-
 szanak 9 órai kezdettel, míg utánuk
 fél 11 órakor az I. b csapatok küz-
 denek a szövetségi díjért.

**Gépolaj, gepzsir, szekerkenőcs,
 lenolajhence, terpentín, brunolin,
 szőlőtaposózsák, dohányzsinog**
 Piac u. 51. **Csanaknál**
 Telefon-70.

KÖZGAZDASÁG

Üszög elleni védekezés. A Tiszán-
 tuli Mezőgazdasági Kamara már
 régebben általános mozgalmat indi-
 tott az országnak ez évben 15 mil-
 liárd korona kárt okozott gabona-
 üszög elleni védekezésért s a réz-
 gálic csavázás nem nyújtván mindig
 teljes sikert, a földművelésügyi mi-
 niszter által is első renden ajánlott,
 magyar gyár által készített „Klorol”
 csavázó anyagra, hívta fel a fi-
 gyelmet.

A Mezőgazdasági Kamara (Piac-
 utca 9. I. em.) ismételtén figyel-
 mezteti a gazdákat a vetés kezde-
 tén, hogy a „Klorol” készírel fogyt-
 tan van, tehát igyekezzenek a gazdák
 szükségleteiket biztosítani.

Hogy a debreceni kisgazdáknak
 a védekezést a kamara megkön-
 nyítse s a védekezést általános-
 tegye, előre készletet szerzett be a
 kamara a kisgazdáknak, de csak is

saját szükségletükre, a bolti beszer-
 zési áránál is 10 százalékkal olcsó-
 ban, tehát jelentős kedvezményel
 osztja szét a Klorolt és mindenkinek
 részletes utmutatást ad a csavázá-
 sok helyes módjáról.

A TÖZSDE
 oo
Magyar korona: 21 1/2
Értékpapírok

Magánforgalom: Az irányzat kissé meg-
 szilárdult. Rima 14500 950, Salgó 74000
 —3000, Spódium 6400—600, Liehtig 2100
 —175, Lipták 5300—600, Pallas 8100, Al-
 lamvasut 43000.

Zürichi jegyzés:

	Nyitás	Zárás
Berlin	2650	27
Amsterdam	207.45	207.50
Newyork	536.—	536.—
London	2356.50	2357.—
Páris	40.60	40.62
Milánó	22.80	22.85
Prága	17.25	17.50
BUDAPEST	215	215
Zágráb	1825	1925
Varsó	0.65	0.6
Bécs	0.075	0.075
Oszt. bg.	0.0875	0.0875

Devizaközpont jegyzése

VALUTÁK
 Napoleon 9400, Angol font 11125—425,
 Léva 1550—650, Dollár 2500—575, Francia
 frank 190—5, Márka 130 50, Lira 105,
 Osztr. korona 320—30, Lei 1500—600, So-
 kol 78—82, Svájci frank 470—85, Korona
 dinár 3120—250, enyvel márka 31—32,
 Hollandi forint 970—50.

DEVIZÁK
 Amsterdam 970—95, Bukarest 1500-600,
 Kopenhága 524 534, Krisztiania 430—40,
 London 11125 425, Berlin 190—00, Olasz-
 ország 105—10, Páris 190—5, Prága 78-82
 Stockholm 663—78, Svájc 470—80, Bécs
 310—20, Zágráb 770—820, Newyork 2500—
 2575, Varsó 34—35.

Terménytőzsde.

Vontatott hangulat mellett az irányzat
 gyengébben alakult és az árak főleg ga-
 bonaneműekben olcsóbbodtak. A forgalom
 szűk keretek között mozgott.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavi-
 déki 10750—800, egyéb 10700—750, 78 kilós
 tiszavidéki 13850—900, egyéb 10800—850,
 rozs 7400—500, tak. árpa 6850—000, sör-
 árpa 7200 7400, zab 6450—600, tengeri
 9100—9200, repce 16500 17000, korpá
 5000—5100.

Sertésjelentés.

Déi hivatalos. Ferencvárosi jelentés:
 Szabadvásári maradvány 1031 sertés, 16
 süldő és — malac, érkezett — sertés,
 eladatott 15 sertés és — malac.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 450—505,
 könnyű 270—460.

Zártvásári maradvány 175 sertés, — ma-
 lac, érkezett 31 sertés, eladva 32 sertés.

Árak: zsirsertés fiatal nehéz 480—530,
 könnyű 320.

Nehéz az élet,

jó ruhába járni gondot ad, **VÉGHEZ**
 olcsón beszerezni tessék
 menni, hol **kevesebb használt** finom
 férfi ruhák általánosan kaphatók.
Vár-utca 2. sz. (Zeneudvarszemben)

Férfi és női

KALAPOK
 ALAKÍTÁSÁT
 ES FESTESET
 SZAKSZERŰEN
 ES GYORSAN
 ESZKÖZÖLNEK

M. NAGY MIHÁLYNÁL Péterfia-utca
 8. sz. alatt.

Tanuló leány

fizetéssel felvétetik lapunk könyv-
 nyomdájában Piac-utca 59. szám.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferencz József-ut 59.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szóig 30 kor, minden további szó
 3 kor. Vasár és ünnepnapokon 10 szóig 40 kor, minden további szó
 4 kor. Vaatagabb betűből szedett szavak kétszeresen számítatnak

Majoros
 eseléd, aki a kony-
 hakertészethez ért
 továbbá vályogfal
 felrakásához szak-
 munkás kerestetik.
 Jelentkezhetnek Gaz-
 dáknak Bankja, Kos-
 suth-u. 17. sz.

Poloska irtást
 vállal felelősséggel
RÁTHONYI
GÁBOR (féregirtó)
 Széchenyi-u. 40. sz.
 Szabadalmazott poloska-
 irtószert kaphat.

Fővárosi lapok
 árusítására magas
 jutalékkal és szaza-
 lékkal rikkancsokat
 felvesszünk. Jelent-
 kezn: lehet a kiadó-
 h vatalban.

Bélyegzőgyár
és vésőtűgyár
PAULÓ I.
 Szechenyi-u. 24
 Telefon: 13-65.

Vasabrócs
 van eladó kisebb
 nagyobb mennyiség-
 ben lapunk kiadó-
 hivatalában Piac-u.
 59. szám.

Vályogvetőket
 keresek. Jelentkez-
 hetnek Gazdák
 Bankjába Kossuth-
 utcán.

116 kis hold
 föld vidéken haszon-
 bérbe kiadó. Cím a
 kiadóban.

Eladó
 jókarban levő kötél,
 amely hordókat pin-
 cében lefordítani al-
 kalmas Egyháztér 5.
 az udvarban balra,
 emelet.

Ha elegáns fehérneműt akar, úgy
 forduljon bizalommal a
szép **Rözsükségleti áruházhoz**
olcsó CSAPÓ UTCA 9. SZ.

Kézbesítő
asszonyok
 asszonyok felvétel-
 nek lapunk kiadó-
 hivatalába.

Irodista nő
 ipari vállalathoz felvétetik. Kik már
 ily minőségben alkalmazásban voltak,
 előnyben részesülnek. Ajánlatokat a
 kiadóhivatal továbbit „Irodistanő” je-
 lige címen.

Patkányirtó szerek,
 mindenféle piperezappanok, parfümök kölniszeszkek, fog-
 kéz és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a
Korzó Droguerriában Piacz-utca 42. TELEFON 14-80

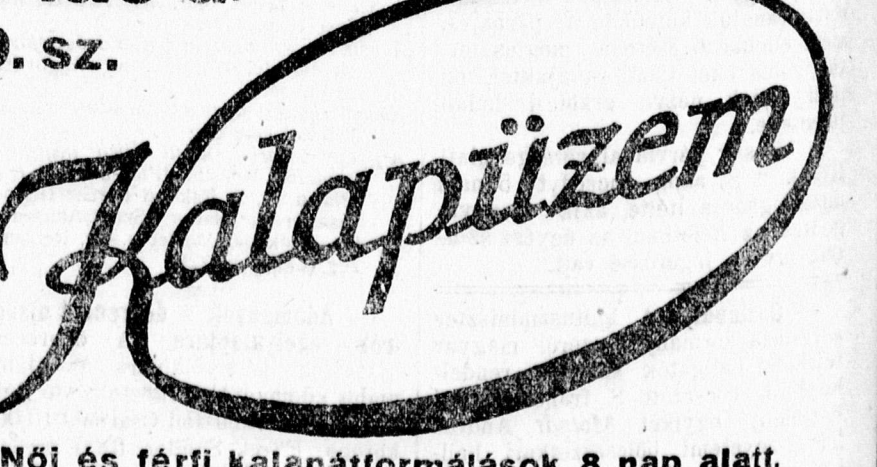
Hívjon meg
 ha van aranya vagy ezüstje el-
 adó a legtöbbet én fizetek érte
Kramer Simonffy utca 17.

Szakképzett kertész
 keresek piricséi kertembe, újévre, ki a
 virágkertetben, üveggház és gyümölcsfa
 iskola kezelésben teljesen jártas. Hosszu
 szolgálatról szóló bizonyítványmáso-
 latok fizetési igényekkel Somossy Ferenc
 Nyirbogat küldendők.

Ujságárusítók
 fizetés és jutalék mellett fel-
 vétetnek. — Jelentkezni lehet
Hinlapterjesztő Vállalat.
 Piacz-utca 59.

Női kalapujdonságok
 megérkeztek. — Átalakítások
 formálások és festések 3 nap
 alatt készülnek.
Kohn Helén kalapszalonjában
 Piac-utca 79. sz.

**100 legszebb modell-
 ujdonsággal vezet a
 Piac-u.
 9. sz.**

Női és férfi kalapátformálások 8 nap alatt.